

Може се приметити да поема "Апаурин" протиче у сразу стихова какви су: "Та шта је за нас овај свет: / место за забаву, експеримент" и стихова: "Осуђен сам на живот међу људима, / очекујем сваког часа ударац сечива"... Између ескапизма и осујећености.

После дуже песничке паузе нова књига Андреја Живора потврђује да песник истрајава на самосталном, од матице савремене српске поезије помало одвојеном току, проширујући властиту, јединствену књигу радозналости и очекивања.

Васа Павковић

QUO VADIS POSTMODERNICUS

Миодраг Радовић: "Мали прилог историји несреће",
Цветник, Нови Сад 1996.

Заиста, мали књижевни првенац М. Радовића о "историји несреће", или како би то Е. Сноран назвао "кратак преглед распадања". Непуних двадесетак текстова - песама о несрећи. Пре свега, урбаној несрећи у којој сам себе одређује и песник. А може бити и у несрећи историјској, у несрећи историјској, у несрећним улицама, у несрећној поезији, у несрећном језику, у смрти, у игри, у животу, пред крај искомплексираног и надменог 20. века...

1.

Најпре, песников однос према сопственом поетском избору или плуралистичким могућностима постмодерне, уколико је слобода могућност избора? Иронија и самоиронија, наспрам бизарне свакидашњице беспризорних, и зачуђеност као и запитаност над сопственом, песничком и спутилном - урбаном битисању у њој.

2.

Каткад иронија, као одбрамбени механизам спрам тог и таквог окружења, бива савладана тескобом и резигнацијом романтичарске провинцијенције (скоро до носталгије - Госпа Талимска).

Само на час, да би затим стиховима, свом јачином иронија прерасла у гротескну слику коју намеће дух глобалне паланке-бујица поремећених вредности, аутентичне, балканске хипокризије "гламура", постмодерних проститутки са железничке станице, бугарских јакни, попут униформи и остали облици егзибиционизма субкултуре, проистекле из националистичке, већ уморне еуфорије.

3.

Испитивање и утврђивање сопствене мере у том и таквом свету. Мерило вредности или можда одбрамбени механизам осетљивог песничког бића, у овом случају јесте (смао)иронија. Покушај да се суштина (где ли је наћи?) сагледа кроз, помало сијоранску раздражљивост, додуше још увек благог цинизма, дакле несвесно ограђујући и опрезно штитећи још увек свој "млађахни ехо", спрам моћне деструкције распадања!

4.

Језик примерен. У урбаном језикословљу, скучене (не)моћи креације (попут сапетог коња!) у условима брзе комуникације на нивоу просте референце, штурних језичких еквивалената, још веће отуђење, још већи јаз. Зазвучи понекад стидљиво или можда и иронично "пречанско-гражданска" интонација, по које каденце из стиха

"радичевићевског" (Госпа Талимска) или још изразитије у песми Најтоплије захваљујем, Ваше величанство смрти, у стиховима, цитат: "...ил' међ' црне хорде, а оне танцују..."

5.

Метафора-шта је то? - истоимена песма, провокативног наслова. Или је то недоумица - постмодерна, шта је то? - збир разноразних текстова који се свде на ред поезије, ред прозе...? А можда и филозофска запитаност - није ли то све оно што не сањам, а што ми се не дешава...

Quo vadis homo poeticus (postmodernicus)?

6.

Исказ транспарентан, најчешће наративан. И стихови испевани у приповедачкој интонацији. Углавном, текст увек покренут недоумицама одмереног умовања у свим питањима која ипак преиспитује, као и сваки песник, било да је поетику засновао на традиционализму, или неком - "изму"...

7.

Песме из ове збирке су једноставне, непретенциозне и јасне у својој поетској намери - да свет из свог угла виђења, језички означе. Ипак основна вредност ове прве збирке, недвојбено је недоумица: одакле да се крене, од постмодерне ка традицији или обрнуто. М. Радовић се већ чини се, подсвесно определио. Време ће показати његово искуство поезије или можда кратке приче, у сваком случају, помала се један будући, аутохтони песнички свет у нашем, помало немуштом језичком окружењу.

Свејлана Гајин-Ноџо

ПЕСНИЧКИ ПРЕПЕВИ У 1997.ГОДИНИ

Вислава Шимборска: ИЗАБРАНЕ ПЕСМЕ
(избор Бисерка Рајчић;
превели Петар Вујичић и Бисерка Рајчић)
РАДИО Б92, Београд

Од малопознате пољске песникиње, објављиване у малим издавачким кућама и у малом тиражу, до најпознатије и највеће пољске песникиње, али и песникиње коју већ сврставају у сам врх светског песništва и придају јој ласкаве епитете највеће песникиње XX века - какав је пут, какве потешкоће, какви напори и одрицања, најбоље зна она која је такав, сизифовски успон и сама савладала, након готово педесет година.

Прве песме објавила је 1945. а светска признања почела су јој пристизати тек последњих неколико година. До тада је живела углавном повучено, далеко од публицитета, па и од неког лагоднијег живота, преживљавајући у најбољем смислу те речи, али не одричући се поезије.

Из тога би могло проистећи да је написала много. Изненађују подаци: тек 9 танушних књижица, нешто преко 200 песама, од којих су се, у овом избору Бисерке Рајчић нашле скоро све ваљане - њих 190.

Захваљујући једном оваквом труду (и избору), Шимборска више није непознаница. А читање њених песама, захваљујући поузданим (и више од тога) преводима, није само императив тренутка, потреба да се задовољи радозналост (знатижеља), већ истински изазов оног што Чеслав Милош препознаје као "велики тријумф пољске поезије XX века"...